

PONTICA

XLII

2009

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE
CONSTANȚA

PONTICA

I	1968
II	1969
III	1970
IV	1971
V	1972
VI	1973
VII	1974
VIII	1975
IX	1976
X	1977
XI	1978
XII	1979
XIII	1980
XIV	1981
XV	1982
XVI	1983
XVII	1984
XVIII	1985
XIX	1986
XX	1987
XXI-XXII	1988 - 1989
XXIII	1990
XXIV	1991
XXV	1992
XXVI	1993
XXVII	1994
XXVIII-XXIX	1995 - 1996
XXX	1997
XXXI	1998
XXXII	1999
XXXIII-XXXIV	2000 - 2001
XXXV-XXXVI	2002 - 2003
XXXVII-XXXVIII	2004 - 2005
XXXIX	2006
XL	2007
XLI	2008

Colegiul de redacție:

ALEXANDRU AVRAM – Université du Maine, Le Mans (Franța)

LIVIA BUZOIANU – redactor responsabil;

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

CONSTANTIN CHERA - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

GABRIEL CUSTUREA - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

MIHAI IRIMIA – Universitatea „Ovidius” Constanța

MANFRED OPPERMAN – Universitatea „Martin Luther”, Halle/Sa. (Germania)

ȘERBAN PAPACOSTEA – Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București;

membru corespondent al Academiei Române

ALEXANDRU SUCEVEANU – Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București

ISSN 1013-4247

ISBN 973-7951-29-8

© Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

SUMAR
SOMMAIRE
CONTENTS

ARCHAEOLOGICA ET HISTORICA

VALENTINA VOINEA, GEORGE NEAGU, VALENTIN RADU <i>Spondylus</i> Shell Artefacts in Hamangia Cultures	9
VIOREL STOIAN Noi cercetări arheologice în siturile hallstattiene din Câmpia Brăilei New Archaeological Researches in First Iron Age Sites from Brăila Plain....	27
AUREL MOTOTOLEA, TIBERIU POTÂRNICHE Vârfuri de săgeți din colecția Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța Arrowheads from the Collection of the Museum for National History and Archaeology Constanța	47
MIHAI IRIMIA Considerații privind amforele elenistice din așezarea getică de la Satu Nou – „Vadu Vacilor” Betrachtungen, die hellenistischen Amphoren aus der getischen Siedlung von Satu Nou - „Vadu-Vacilor” (Gem. Oltina, Kr. Constanța) betreffend....	71
CLAUDIU MUNTEANU, ANDREI VOCHIȚU Țigle și olane de pe epava antică Mangalia B Tiles and Roof Tiles on Ancient Shipwreck Mangalia B.....	117
CONSTANTIN NICOLAE Ceramica getică din așezarea Hârșova - „La moară” (jud. Constanța), aflată în expoziția muzeului „Carsium” Hârșova..... Getian Ceramics from „La Moară” Settlement (Hârșova, Constanța County) in „Carsium” – Hârșova Museum Exhibition.....	133
GEORGE NUȚU, DOREL PARASCHIV Descoperiri romane în nivelurile medievale de la <i>Beroe</i> Roman Finds on the Medieval Living Level from <i>Beroe</i>	177

MIRCEA ANGELESCU, VALENTIN BOTTEZ	
Histria. The Basilica „Pârvan” Sector. (I). The Sector Archaeological Topography (2001-2007)	193
GEORGI ATANASOV (SILISTRA – BULGARIE)	
Basiliques de l’époque du Haut Christianisme à Durostorum – Silistra	213
EMILIAN GĂMUREAC	
Edificiul B1 din sectorul B al cetății Tropaeum Traiani. Considerații preliminare privind cercetările din 2005–2008.	
L’édifice B1 du secteur B de la cité Tropaeum Traiani. Considérations préliminaires concernant les fouilles de 2005-2008	243
CRISTIAN OLARIU	
Două noi morminte descoperite la Dinogetia (Garvăn, jud. Tulcea)	
Two Newly Discovered Graves in Dinogetia (Garvăn, Tulcea County)	301
VASILE MĂRCULEȚ	
Aspecte interne controversate ale domniei țarului vlaho-bulgar Boril Asan (1207-1218)	
Internal Controversial Aspects Regarding the Reign of the Wallachian-Bulgarian Tsar Boril Asan (1207-1218)	307
NICULINA DINU	
Ceramica otomană descoperită în Dobrogea	
Ottoman Ceramics Discovered in Dobrudja	323

EPIGRAPHICA

VICTOR COJOCARU	
Zur Proxenie in den griechischen Städten des pontischen Raumes	349
OCTAVIAN BOUNEGRU	
La chorothésie histrienne: essai d’une taxonomie contextuelle	375
LUCREȚIU MIHĂILESCU-BÎRLIBA	
Note épigraphique. Trois familles d’Oescus à Troesmis	385
MARIA BĂRBULESCU, LIVIA BUZOIANU	
Inscriptions inédites et révisées de la collection du Musée d’Histoire Nationale et d’Archéologie de Constantza. I	389
MARIA BĂRBULESCU, ADRIANA CÂTEIA, WILLY WISOȘENSCI	
Piese epigrafice și sculpturale din teritoriul rural	
Epigraphic and Sculpture Pieces in Rural Area	409
ADRIANA PANAITTE, CRISTINA-GEORGETA ALEXANDRESCU	
A „Rediscovered” Inscription from Dobrudja. Roads and Milestones in Scythia (3rd – 4th centuries AD)	429

**NOTE
NOTES**

RADU OTA	
Mythological Scenes from Dacia Province: Perseus Killing Gorgon Medusa and Zeus Seducing Leda.....	459
ZAHARIA COVACEF	
Considerații asupra unor articole de podoabă descoperite la Capidava Considerations Regarding Some Adornment Pieces Discovered in Capidava.....	465
ZAHARIA COVACEF, MIHAI ZAHARIADE	
Piese romano-bizantine descoperite la Halmyris Roman – Byzantine Pieces Discovered in Halmyris.....	477
GABRIEL CUSTUREA, CRISTINA PARASCHIV-TALMAȚCHI	
Obiecte creștine descoperite la Oltina (jud. Constanța) Christian Objects Found in Oltina (Constanța County).....	485

**CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE
RECHERCHES INTERDISCIPLINAIRES**

GHEORGHE ROMANESCU, OCTAVIAN BOUNEGRU	
The Geomorphological Evolution of Razim – Sinoie Littoral Bar During the Historical periods.....	495
GHEORGHE ROMANESCU	
The Dynamics of the North-Western Delta Littoral of the Black Sea During Historical Periods (Danube Delta).....	521
CORNELIA CĂRPUȘ, LEONID CĂRPUȘ	
Analiza comparativă a unor fragmente ceramice Boian din așezările eneolitice de la Cheia și Atmageaua Tătărăscă Comparative Analysis of Boian Ceramics Fragments from Eneolithic Settlements Cheia and Atmageaua Tătărăscă.....	539
IULIA DUMITRACHE	
La terminologie concernant les sauces de poisson romaines.....	553
ANDREI DORIAN SOFICARU	
Un studiu de bioarheologie asupra necropolei romano – bizantine de la Callatis A Study of Bioarchaeology Regarding the Roman-Byzantine Necropolis from Callatis.....	561

NUMISMATICA NUMISMATIQUE

GABRIEL TALMAȚCHI

Despre semnele monetare din zona de vest și nord - vest a Pontului Euxin (secolele VI - V a. Chr.)

About the Arrowhead - Monetary Symbols in the Western and North-Western Area of Pontus Euxinus (the 6-5th Century B.C.)..... 587

GABRIEL CUSTUREA

Monede bizantine descoperite în așezarea de la Oltina - „Capu Dealului”
Byzantine Coins Discovered at Oltina County - „Capu Dealului”
Settlement .....

611

GH. MĂNUCU ADAMEȘTEANU

Monede bizantine din secolele X-XII, descoperite la Isaccea – Vicina, în campania arheologică din anul 2003

Monnaies byzantines des X-XIIes siècles découvertes à Isaccea - Vicina lors de la campagne de fouilles archéologiques de l'année 2003 .....

621

IOTO VALERIEV (BULGARIA)

The Treasure of Golden Byzantine Coins from Professor Ishirkovo, Silistra Region.....

653

AUREL MOTOTOLEA

Ponduri romano-bizantine din colecția Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Roman-Byzantine Weighs in the Collection of the Museum for National History and Archaeology Constanța.....

663

GABRIEL CUSTUREA

Ponduri antice și medievale descoperite recent în Dobrogea

Recent Discovered Ancient and Medieval Weights from Dobrudja.....

671

RECENZII COMPTES RENDUS

EVA DUBOIS – PELERIN, *Le luxe privé à Rome et en Italie au I-er siècle après J.-C. (Luxul particular la Roma și în Italia în secolul I p. Chr.)*, Collection du Centre Jean Bérard 29, Napoli 2008, 388 pag., 17 tabele, 84 ilustrații alb-negru și color (Radu CIOBANU).....

685

Les murs murmurent – Graffitis gallo-romains ; Catalogue d'exposition - sous la direction d'Alix Barbet et Michel Fuchs (Pereții murmură – Graffiti-uri galo-romane; Catalog de expoziție – sub direcția Alix Barbet și Michel Fuchs), Lausanne, 2008, 202 p., 165 ilustrații sepia și color (Radu CIOBANU).....

689

Lista abrevierilor..... 693